

Warszawa, dnia 21 grudnia 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 667/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodnicząca: SSO Anita Jarzabek - Bocian

protokolant: p.o. protokolanta sądowego Katarzyna Pawelec

przy udziale oskarżyciela prywatnego S. B.

po rozpoznaniu dnia 21 grudnia 2017 r.

sprawy E. B. córki H. i M., ur. (...) w R.

oskarżonej o czyn z art. 216 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli prywatnych: R. B. i S. B.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 15 marca 2017 r. sygn. akt III K 341/16

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok; zasądza od oskarżycieli prywatnych R. B. i S. B. na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 60 złotych tytułem opłat za drugą instancję oraz pozostałe koszty sądowe za postępowanie odwoławcze - w częściach równych.

Sygn. akt VI Ka 667/17

UZASADNIENIE

Niniejsza sprawa jest powtórnie przedmiotem rozpoznania albowiem wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 8 października 2015r. w sprawie o sygn. akt III K 579/14 został – wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 22 marca 2016r. w sprawie o sygn. akt VI Ka 99/16 - uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania (k. 158, 216 t. I).

E. B. została oskarżona o to, że w dniu 12 lipca 2013 roku znieważyla członków zarządu (...) Sp. z o.o. R. B. i S. B. w ten sposób, że skierowała do nich pismo, w którym zarzuciła członkom zarządu spółki popełnienie przestępstwa, tj. groźby karalnej zniesławienia osoby E. B. przed rodziną i osobami trzecimi oraz groźby pociągnięcia E. B. do odpowiedzialności karnej, tj. o przestępstwo z art. 216 § 1 k.k.

Wyrokiem z 15 marca 2017 roku w sprawie o sygn. akt III K 341/16 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie uniewinnił oskarżoną od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pełnomocnik oskarżycieli prywatnych i zarzucił w niej obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść. W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem stanowi jedynie próbę polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji.

W ocenie Sądu Odwoławczego nie ulega wątpliwości, że oskarżona E. B. działała w ramach art. 87 k.c., realizowała tym samym swoje prawo do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia. Bez znaczenia dla realizacji tego prawa jest fakt, że oprócz powołania się na art. 87 k.c., w swoim piśmie wskazała ona również, że rzekoma groźba polegać miała na zapowiedzi zniesławienia oskarżonej przed jej rodziną i osobami trzecimi, jak również pociągnięcia jej do odpowiedzialności karnej. Tak, jak w pozwie należy wskazać konkretnie, na czym polegało np. zachowanie naruszające prawo, a w akcie oskarżenia nie wystarczy wskazanie przepisu kodeksu karnego, jaki zarzuca się oskarżonemu, ale należy podać na czym tenże czyn polegał, tak samo przy zastosowaniu art. 87 k.c. wskazana jest egzemplifikacja zachowań, które zdaniem osoby składającej takie oświadczenie, stanowiły bezprawną groźbę w rozumieniu tego przepisu. Należy także zastanowić się, dlaczego zdaniem pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych samo powołanie się na bezprawną groźbę w rozumieniu art. 87 k.c. nie miałyby charakteru znieważającego, skoro i tak zarzuca zachowanie niezgodne z prawem.

Powyższe działanie oskarżonej stanowiło jej uprawnienie i nie powinno podlegać ocenie prawnokarnej. Rozpatrywanie tego zachowania w kontekście popełnienia przestępstwa z art. 216 § 1 k.k. może zniechęcać inne osoby do realizacji uprawnienia z art. 87 k.c. w obawie przed możliwym wszczęciem postępowania karnego. Przytoczyć w tym miejscu warto tezę wyroku Sądu Najwyższego z 26 marca 2015 roku w sprawie o sygn. akt V KK 329/14, opubl. OSNPG 7-8, poz. 3: „wprawdzie przepis art. 212 k.k. nie wymaga dla przestępstwa zniesławienia szczególnego zabarwienia, ostrości czy dobitności wypowiedzi, lecz wystarczające jest dla bytu tego przestępstwa, by wypowiedź ta narażała pomówionego na utratę zaufania niezbędnego dla prowadzonej przez niego działalności lub zawodu. Jednakże nie stanowi zniesławienia zarzut podniesiony podczas procesu sądowego pod warunkiem, że działanie sprawcy zmierza do obrony własnego interesu w sprawie oraz zarzut postawiony jest we właściwej formie i nie jest ukierunkowany wyłącznie na poniżenie osoby do której został adresowany”. Powyższe można przenieść na grunt art. 216 k.k. oraz sprawy niniejszej. Oskarżona zmierzała do obrony własnego interesu, a zarzut groźby podniesiony był we właściwej formie i nie był ukierunkowany wyłącznie (o ile w ogóle) na znieważenie oskarżycieli. Słusznie zwrócił uwagę Sąd Rejonowy na fakt, że w zasadzie każdy pozwany, który wygrał proces cywilny, mógłby czuć się znieważony zarzutem pozwu. Podobnie zresztą każdy oskarżony mógłby po prawomocnym wyroku uniewinniającym wnosić prywatny akt oskarżenia o czyn z art. 212 k.k. przeciwko oskarżycielowi, który przecież działał w ramach swoich prerogatyw.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie sposób dojść do przekonania, że oskarżona E. B. miała zamiar, choćby ewentualny, znieważenia oskarżycieli posiłkowych. Z jej wyjaśnień wynikało, że zwróciła się o poradę prawną do profesjonalisty, który doradził jej, że może uchylić się od skutków złożonego oświadczenia składając odpowiednie pismo w trybie art. 87 k.c., co też oskarżona uczyniła. Jej intencją było zatem niewątpliwie wyłącznie zrealizowanie cywilnoprawnego uprawnienia i nie sposób wykazać, że swoją świadomością obejmowała także znieważający wydźwięk tego pisma.

Podkreślić należy, że Sąd Okręgowy nie przesądza o zasadności oświadczenia złożonego przez oskarżoną, a tym samym nie stwierdza, że doszło do groźby bezprawnej ze strony oskarżycieli posiłkowych. Groźba bezprawna w rozumieniu art. 87 k.c. oznacza zagrożenie podjęciem działania niezgodnego z prawem lub zasadami współzycia społecznego (użycie bezprawnego środka) albo działania zgodnego z prawem, ale zmierzającego do osiągnięcia celu niezgodnego z prawem (bezprawność celu), przy czym uwzględniać należy wszystkie okoliczności sprawy (w szczególności sposób zachowania się stron) (por. wyrok SN z 2.03.2012 r., I PK 109/11, OSNP 2013/3-4/27). Należy jednak pamiętać, że oskarżona nie jest z wykształcenia prawnikiem, lecz filologiem, może więc nie wiedzieć dokładnie, czym jest groźba w rozumieniu art. 87 k.c. Zapowiedź złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa może być przez statystyczną osobę potraktowana jako „groźba”.

Rozważania te prowadzą do wniosku, że jedyną słuszną decyzją procesową było uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzuconego jej czynu z art. 216 § 1 k.k. Kontrola odwoławcza wykazała bowiem, że ocena materiału dowodowego dokonana została przez Sąd Rejonowy z zachowaniem zasad wynikających z art. 4, 5, 7 k.p.k. Oceny wartości poszczególnych dowodów dokonano pod względem ich wewnętrznej spójności, wzajemnych

relacji, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, bez wykroczenia poza ramy przysługującej Sądowi swobodnej oceny dowodów. Do takiej konkluzji prowadzić musi analiza pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia, w których Sąd precyzyjnie i wyczerpująco zaprezentował tok swojego rozumowania oraz wskazał, którym dowodom, w jakim zakresie i dlaczego dał wiarę, a którym i na jakiej podstawie tego waloru odmówił. Tak przedstawionemu przez ten Sąd tokowi rozumowania i wyprowadzonym wnioskom nie sposób zarzucić niespójności, rażącej sprzeczności, czy też braku logiki. Stąd też omówione zarzuty i ich uzasadnienie zaprezentowane przez apelującego okazały się nietrafionymi, a twierdzenia skarżącego to wyłącznie projekcja własnych ocen, sugestii i przekonań nieznajdujących jednak koniecznego potwierdzenia w zgromadzonych dowodach. Sama polemika ze stanowiskiem Sądu Rejonowego i przedstawienie subiektywnych zapatrywań, co do oceny dowodów i wysnutych na ich podstawie wniosków nie może skutecznie podważyć dowodowych i faktycznych podstaw zaskarżonego wyroku. Koniecznym jest także podkreślenie, że inne niż zaskarżone rozstrzygnięcie mogłoby wzbudzać obawy innych osób przed podejmowaniem, choćby niezasadnych ale prób obrony swoich praw w sposób przewidziany w ustawie.

O obciążeniu oskarżycieli prywatnych kosztami sądowymi Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 632 pkt 1 k.p.k. uznając, że brak jest podstaw do zwolnienia ich od obowiązku ich poniesienia. Oskarżyciele są członkami zarządu spółki (...), a także jej wspólnikami, posiadają zatem odpowiednie środki, aby ponieść te niewygórowane koszty.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

--	--	--